

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	17
AUTORZY ANONIMOWI	
Bogurodzica	19
Posłuchajcie, bracia miła	19
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią	20
Legenda o św. Aleksym	27
Skarga umierającego	32
SŁOTA	
O chlebowym stole / O zachowaniu się przy stole	35
AUTOR ANONIMOWY	
Wiersz o zabiciu Andrzeja Tęczyńskiego	38
ANDRZEJ GAŁKA Z DOBCZYNA	
Pieśń o Wklefie	39
AUTORZY ANONIMOWI	
Satyra na leniwych chłopów	41
Dworak szkoda....	41
Ach, miłość, coś mi uczyniła...	42
Miłuj, miła, miłuj wiernie...	42
BIERNAT Z LUBLINA	
Wilk wełnisty — złodziej isty	43
MIKOŁAJ REJ	
Z FIGLIKÓW	
Jako żona na pogrzebie omdlała	44
Baba, co w pasyję płakała	44
Mieszczanie, co się spowiedali	44
Polakowi kucharza obiesili	44
Co żonę kazał dać wilkowi za pokutę	45
Do tego, co czytał	45
Krótką rozprawą między trzema osobami Panem, Wójtem, a Plebanem	45
JAN KOCHANOWSKI	
FRASZKI	
Do gościa	88
Na swoje księgi	88
O żywocie ludzkim	88
Na starą	88
Sen	89
Raki	89
Na nabożną	89
O chłopcu	89
Na sokalskie mogiły	89
O doktorze Hiszpanie	90
O żywocie ludzkim	90
Ku muzom	90
Na lipę	90
Do dziewczki	91
O bekwarku	91
O miłości	91
O Rzymie.	92
Na most warszewski	92
Do gór i lasów	92
Na lipę	92
Na lipę	93

Do miłości	93
Do fraszek	93
Na dom w Czarnolesie	94
Na zdrowie	94
Człowiek boże igrzysko	95
Przymówka chłopska	95

PSALMY

Psalm 7	95
Psalm 10	96
Psalm 23	97
Psalm 35	98
Psalm 131	100
Psalm 149	100

TRENY

Tren I	101
Tren II	101
Tren III	102
Tren IV	102
Tren V	102
Tren VI	103
Tren VII	103
Tren VIII	104
Tren IX	104
Tren X	105
Tren XI	105
Tren XII	105
Tren XIII	106
Tren XIV	106
Tren XV	107
Tren XVI	108
Tren XVII	109
Tren XVIII	110
Tren XIX — albo sen	110
Epitafium Hannie Kochanowskiej	114

PIEŚNI KSIĘGI PIERWSZE

Pieśń II	114
Pieśń III	114
Pieśń X	115
Pieśń XX	116
Pieśń XXII	117

PIEŚNI KSIĘGI WTÓRE

Pieśń III	118
Pieśń V	118
Pieśń IX	119
Pieśń XIII	120
Pieśń XIV	121
Pieśń XXIV	122
Pieśń XXV	122

Pieśń świętojańska o sobótce	123
Z Odprawy posłów greckich	133

MIKOŁAJ SĘP-SZARZYŃSKI

RYTMY ABO WERSZE POLSKIE

Napis na statąg, abo na obraz śmierci	137
Sonet I. O krótkości i niepewności na świecie żywota człowieczego	137
Sonet II. Na one słowa Jopowe: Homo natus de muliere, brevi vivens tempore etc..	138
Sonet III. Do Naświętszej Panny	138
Sonet IIII. O wojnie naszej, którą wiedziemy z szatanem, światem i ciałem	138
Sonet V. O nietrwałej miłości rzeczy świata tego	139
Sonet VI. Do pana Mikołaja Tomickiego	139
Pieśń I. O bożej opatrności na świecie	139

Pieśń II. O rządzie bożym na świecie	140
Pieśń V. O Fridruszu, który pod Sokalem zabit...	141
Stefanowi Batoremu, królowi polskiemu	142
Statua kupidynowa	143
Fraszka do Kasie	143
SZYMON SZYMONOWIC	
Sielanka dziesiąta. Wierzby	144
Sielanka dwunasta. Kołacze	147
Sielanka osmnasta. Żenicy	150
Sielanka dziewiętnasta. Rocznicą	154
WACŁAW POTOCKI	
Człowiek igrzysko boże	157
Golono strzyżono	157
Proszek na pchły	158
Żywot ludzki	158
Nierządem Polska stoi	158
Zbytki polskie	159
Natura wszystkim jednaka	160
Niestatek rzeczy ziemskich	160
DANIEL NABOROWSKI	
Miłości wszystko równo	161
Zła żona	161
Na oczy królowny angielskiej...	161
Krótkość żywota	162
Na toż	162
Cnota grunt wszystkiemu	162
Do Anny	163
JAN Z KIJAN	
Duma Sowiżrzańska	164
ALBERT INES	
Do czytelnika o «Fraszki» Kochanowskiego...	165
WESPAZJAN KOCHOWSKI	
Wiosna	166
Apologia za Janem Kochanowskim...	167
DANIEL BRATKOWSKI	
Świat	168
Śmierć	168
SZYMON ZIMOROWIC	
Roksolanki, to jest ruskie panny	169
Dziewosłab	169
Koronella	178
Lenerula	179
Hilarion	180
Seweryn	180
Halcjon	181
JAN ANDRZEJ MORSZTYN	
Do czytelnika	183
Do panny	183
Do swoich książek	184
Raki	184
Niestatek	184
Niestatek	185
Do panny. Sonet	185
O swej pannie	185
Do tejsze	186
Przyjaciółka	186

Cuda miłości. Sonet	186
Cuda miłości. Sonet	186
Do galerników. Sonet	187
Do trupa. Sonet	187
Na krzyżyk na piersiach jednej panny. Sonet	188
Do zorze. Sonet	188
Pospolite ruszenie 1649	188
Pokuta w kwartanie	189
W kwartanie. Sonet	193
ZBIGNIEW MORSZTYN	
Miłość bez zazdrości	194
Jednej zacnej damie	194
Do niedotykanej	194
JÓZEF BAKA	
Do czytelnika	195
Uwaga kary niezliczonej grzechów	195
Uwaga o wieczności	198
O wolności sumnienia	200
Uwaga poranna	202
Uwaga wieczorna	202
Pieśń	203
UWAGI ŚMIERCI NIECHYBNEJ	
Do czytelnika	204
Uwaga śmierci wszystkim stanom służąca	204
Starym uwaga	205
Młodym uwaga	207
Uwaga damom	209
Uwaga zabawnym czy zatrudnionym chmielem głowom	210
IGNACY KRASICKI	
BAJKI	
Kulawy i ślepy	213
Stary pies i stary sługa	213
Ptaszki w klatce	213
Lew i zwierzęta	213
Dewotka	214
Wino i woda.	214
Wilk i owce	214
Pan i pies	214
Filozof i chłop	214
Malarze	215
Przyjaciele	215
SATYRY	
Do króla	216
Świat zepsuty	218
Pijaństwo	220
Przestroga młodemu	222
Żona modna	225
Małżeństwo	228
Podróż	230
MYSZEIDOS, PIEŚŃ IX [FRAGMENT]	
[Święta miłości kochanej ojczyzny]	232
MONACHOMACHIA [FRAGMENTY]	
Pieśń pierwsza	233
Pieśń druga	233
Pieśń trzecia.	235
Pieśń piąta	235
Pieśń szósta	237
ANTYMONACHOMACHIA [FRAGMENT]	
Pieśń pierwsza	240

FRANCISZEK KARPIŃSKI	
O Narodzeniu Pańskim	242
Pieśń poranna	243
Pieśń wieczorna	243
Do Justyny tęskność na wiosnę	243
Laura i Filon	244
Przypomnienie dawnej miłości	249
Do mojej przyszłej	249
Już ja nie ten	250
Duma	251
Pieśń dziada sokalskiego w kordonie cesarskim	251
Żale Sarmaty nad grobem Zygmunta Augusta...	252
JÓZEF WYBICKI	
Pieśń legionów polskich we Włoszech	254
Mazurek Dąbrowskiego	255
JULIAN URSYN NIEMCEWICZ	
ŚPIEWY HISTORYCZNE	
Bogurodzica	256
Władysław Jagiełło	257
Zygmunt August	259
Duma o Żółkiewskim	260
Pogrzeb księcia Józefa Poniatowskiego	262
ALOJZY FELIŃSKI	
Hymn	264
KAZIMIERZ BRODZIŃSKI	
Wiesław. Sielanka krakowska	265
ANTONI MALCZEWSKI	
Maria [fragment]	280
SEWERYN GOSZCZYŃSKI	
Zamek kaniowski [fragment]	281
ADAM MICKIEWICZ	
Zima miejska	283
Pieśń filaretów	284
Oda do młodości	286
BALLADY I ROMANSE	
Pierwiosnek	287
Romantyczność	288
Świtez. Ballada	290
Świtezianka. Ballada	294
Rybka. Ballada (ze śpiewu gminnego)	298
Powrót taty. Ballada	301
Kurhanek Maryli. Romans (myśl ze śpiewu litewskiego)	303
Do przyjaciół	306
To lubię. Ballada	307
Rękawiczka. Powiastka (z Szyllera)	310
Pani Twardowska. Ballada	311
Lilije. Ballada (z pieśni gminnej)	314
Do M...	321
Sen. Z lorda Byrona	322
[Nieznajomej, dalekiej — nieznany, daleki]	326
Przyjaciele	327
Zając i zaba (z Lafontaine'a)	327
Niepewność	328
SONETY [ZWANE CZASAMI ODESKIMI]	
Do Laury	329
Do Niemna	329
Dzieńdobry	330

Dobranoc	330
Dobrywieczór	330
Ekskuza	331
Z SONETÓW KRYMSKICH	
Stepy akermańskie	331
Cisza morska	331
Żegluga	332
Burza	332
Bakczysaraj	333
Bakczysaraj w nocy	333
Grób Potockiej	333
Pielgrzym	334
Ajudah	334
Czaty (ballada ukraińska)	334
Trzech budrysów (ballada litewska)	336
Do***	337
Do matki Polki	338
Rozmowa wieczorna	339
Ucieczka. Ballada	340
Reduta Ordoña. Opowiadanie adiutanta	343
Śmierć pułkownika	346
[Ja w mej chacie spać nie mogę]	346
Chłop i żmija (bajka z Lafontaine'a)	347
[Gołono, strzyżono]	348
Z LIRYKÓW TZW. ŁOZAŃSKICH	
[Broń mnie przed sobą samym]	350
[Pytasz za co Bóg trochę sławy mnie ozdobił?]	351
[Gęby za lud krzyczące...]	351
Widzenie	351
Żal rozrzutnika	352
[Snuć miłość...]	353
[Gdy tu mój trup...]	353
Nad wodą wielką i czystą	354
[Ach, już i w rodzicielskim domu...]	354
[Uciec z duszą na listek...]	354
Do B... Z...	355
Giaur. Ułamki powieści tureckiej z lorda Byrona	355
KONRAD WALLENROD [FRAGMENTY]	
Pieśń Wajdeloty [fragment]	383
Ballada Alpuhara	384
Dziady tzw. Wileńsko-Kownieńskie. Upiór	386
Dziady. Część II [fragmenty]	388
Dziady. Część IV [fragmenty]	389
Dziady. Część III. Scena I [fragment] [Pieśń o zemście]	396
Dziady. Część III [Wielka improwizacja]. Scena II. Improwizacja	397
Dziady. Część III. Scena IV [Widzenie Ewy]	405
Dziady. Część III. Scena V [Widzenia księdza Piotra]	407
Dziady. Część III. Ustęp. Do przyjaciół Moskali	409
PAN TADEUSZ	
Księga pierwsza [inwokacja]	410
Księga druga	411
Księga trzecia	412
Księga czwarta	414
[Koncert Wojskiego]	416
Księga szósta [Zaścianek Dobrzyńskich]	417
Księga ósma [Opis wieczoru]	419
Księga dziesiąta [Poranek]	421
Księga jedenasta [Wróżby wiosenne]	422
Księga dwunasta [Arcyserwis]	423
[Koncert Jankiela]	426

[Polonez]	428
[Epilog]	429
<i>Z Księgi Pielgrzymstwa Polskiego</i>	432
Modlitwa pielgrzyma	432
Litania pielgrzymka	433
JULIUSZ SŁOWACKI	
Hymn	434
Ostatnie wspomnienie do Laury	435
Na sprowadzenie prochów Napoleona	437
Duma o Wacławie Rzewuskim	438
Paryż	441
Grób Agamemnona	443
Pogrzeb kapitana Meyznera	446
[W sztambuchu Marii Wodzińskiej]	447
Rozłączenie	447
Rzym	448
[Rozmowa z piramidami]	449
Testament mój	450
[Polska! Polska! O! Królowa...]	450
[Anioły stoją na rodzinnych polach]	452
Śmierć, co trzynastcie lat stała koło mnie...	453
[Mój Adamito — widzisz, jak to trudne...]	453
[Polsko, ojczyzno! Padaj ze mną na kolana...]	454
[W pamiętniku Zofii Bobrówny]	454
[Do Ludwiki Bobrówny]	454
Do pastereczki, siedzącej na druidów kamieniach...	455
[Śni mi się jakaś wielka a przez wieki idąca...]	456
Vivat Poznańczanie!	457
Sowiński w okopach Woli	458
[Jeżeli kiedy — w tej mojej krainie...]	459
Uspokojenie	460
[Anioł ognisty — mój anioł lewy...]	461
Wspomnienie Pani De St. Marcel z domu Chauveaux	461
[Wielcyśmy byli i śmieszniśmy byli...]	463
[Dajcie mi tylko jedno ziemi miłe...]	463
[Kiedy prawdziwie Polacy powstaną...]	464
[Przy kościółku...]	464
[Wyjdzie stu robotników...]	465
[Do matki]	465
[I wstał Anhelli z grobu — za nim wszystkie duchy...]	465
Ojciec zadżumionych	466
Kordian [fragment Przygotowania]	475
ZYGMUNT KRASIŃSKI	
PSALMY PRZYSZŁOŚCI	
Psalm wiary	476
Psalm nadziei	479
Psalm miłości	482
JULIUSZ SŁOWACKI	
Odpowiedź na Psalm przyszłości Spirydionowi Prawdzickiemu	491
KORNEL UJEJSKI	
SKARGI JEREMIEGO [FRAGMENT]	
Słowo Jeremiego	498
Pieśń zemsty	499
Chorał	500
CYPRIAN KAMIL NORWID	
Mój ostatni sonet	502
Moja piosnka	502

Do mego brata Ludwika	503
Italiam! Italiam!	506
Bema pamięci żałobny-rapsod	507
Moja piosnka	508
[Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...]	508
Do obywatela Johna Brown	509
Wczora – i – ja	510
Moja ojczyzna	510
Żydowie polscy	511
Na zapytanie: czemu w konfederatce? Odpowiedź	512
Do słynnej tancerki rosyjskiej – nieznanej zakonnicy	512
Vade-mecum za wstęp (ogólniki)	513
Vade-mecum	513
Przeszłość	515
Harmonia	515
W Weronie	515
Liryka i druk	516
Ciemność	516
Czynownicy	517
Pielgrzym	517
Larwa	518
Sfinks	518
Czemu nie w chórze?	519
Obojętność	519
Ironia	519
Fatum	520
Czułość	520
Język-ojczysty	521
Fortepian Szopena	521
Promethidion [fragment]. Bogumił	524

TEOFIL LENARTOWICZ

Moje strony	533
Tęsknota	534
Kalina	535
Moja piosnka	535
Dumka wygnańca	537
Złoty kubek	538
Łzy	539
Ostatnie słowo	539

WINCENTY POL

Pieśń o ziemi naszej	540
----------------------	-----

FELICJAN FALEŃSKI

Nie ma jej	565
Kwiat jaśminu	567
Dziwożony	567
Topielica	569
Taniec szkieletów	569

ADAM ASNYK

Publiczność do poetów	571
Poeci do publiczności	574
Miedzy nami nic nie było	580
Zwiędły listek	580
Posyłam kwiaty...	581
Ja ciebie kocham!	581
Karmelkowy wiersz	582
Gdybym był młodszy...	582
Pijąc Falerno	583
Sonet	585

Piosnka pijaka	585
Rozłączenie	586
Daremne żale	587
Morskie Oko	588
Do młodych	590
Z cyklu <i>Nad głębiami</i> . XXV	590
Sztuczne kwiaty	591
Stokrotki	591
Róża	592
MARIA KONOPNICKA	
Rota	594
Wolny najmita	594
Przed sądem	595
Z szopką	597
Jaś nie doczekał	598
W piwnicznej izbie	601
A jak poszedł król...	605
Zła zima	605
JAN KASPROWICZ	
Z CYKLU Z CHAŁUPY	
I	607
II	607
XVI	607
XXXIX	608
Krzak dzikiej róży w ciemnych smreczynach	608
HYMNY	
Dies irae	610
Święty boże, święty mocny	619
Moja pieśń wieczorna	629
Z TOMU KSIĘGA UBOGICH	
I	639
XXXI	640
XL	641
KAZIMIERZ PRZERWA TETMAJER	
Konaj, me serce...	644
Credo	644
Któż nam powróci...	645
Koniec wieku XIX	646
Hymn do nirwany	646
Evviva l'arte!	647
Hymn do miłości	648
Lubię, kiedy kobieta...	650
Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej	650
Melodia mgieł nocnych	651
Limba	651
Pozdrowienie	651
O sonecie.	652
Ekstaza	652
Pierwotne zjawisko	652
Anioł Pański	653
XIX wiekowi	654
Sonet	655
Ironia	655
Szatan	656
Marsz zbójecki ze „Skalnego Podhala”	657
A kiedy...	657
Memu synkowi	658
Życie	660

TADEUSZ MICIŃSKI

Z TOMU W MROKU GWIAZD

Melancolia	661
Inferno	661
Ananke	662
Lamentacje	662
Głębiny duch	662
Nokturn	664
Umarły świat	665
Msza żałobna	666
Przed burzą	667
Zofia Casanova (z hiszp.) Skargi	667
Samobójca	668
Wampir	668
Auto-da-fé	669
Madonna dolorosa	669

STANISŁAW WYSPIAŃSKI

Bolesław Śmiały	670
Hymn Veni Creator	693
Do Lucjana Rydla	694
[U stóp Wawelu miał ojciec pracownię]	695
[Gdy nie mogę się rozmówić]	696
[Gdy przyjdzie mi ten świat porzucić]	696
[Niech nikt nad grobem mi nie płacze]	696
Do Tadeusza Estreichera	697
[Ach, krzywdzisz ludzi]	697
[Poezjo — wiecznie cię po sprzętach szukać trzeba]	698
[Czy uważacie — w mgieł zawłoczy]	698
[Wszelka więc prośba moja i wołanie]	699

BOLESŁAW LEŚMIAN

Urszula Kochanowska	700
***[W malinowym chruśniaku...]	700
Dziewczyna	701
Pan Błyszczący	702
Dwoje ludzinek	705
Garbus	706

LEOPOLD STAFF

Wysokie drzewa	707
Kowal	707
Deszcz jesienny	707
Przedśpiew	709
Ars poetica	709
Podwaliny	709
Kochać i tracić...	710

MARIA PAWLIKOWSKA-JASNORZEWSKA

Miłość	711
Fotografia	711
Zapomniane pocałunki	711
Nike	711
Ofelia	711
Najpiękniejszy sen	712

JULIAN TUWIM

Kwiaty polskie [fragmenty]	714
Czereśnie	715
Przy okrągłym stole	715
Wiosna. Dytyramb	716
Do krytyków	717
Do prostego człowieka	718

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI	
Zielono mam w głowie	719
Lekcja konwersacji	719
Krzyże i miecze	719
ANTONI SŁONIMSKI	
Alarm	721
Sąd nad Don Kichotem	722
WŁADYSŁAW BRONIEWSKI	
Mazurek Szopena	731
„Ballady i romanse”	732
Anka	733
Żołnierz polski	733
Kasztan	734
JAN LECHOŃ	
Herostrates	736
Pani Słowacka	737
Spotkanie	738
Śmierć Mickiewicza	738
JULIAN PRZYBOŚ	
Póki my żyjemy	739
Gmachy	739
Notre-Dame	739
Z Tatr	740
JÓZEF CZECHOWICZ	
Na wsi	741
Modlitwa żałobna	741
JERZY LIEBERT	
Pasterka	743
KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI	
Prośba o wyspy szczęśliwe	744
Rozmowa liryczna	744
Teatrzyk Zielona Gęś ma zaszczyt przedstawić „Hamleta”	745
Zaczarowana dorożka	745
CZESŁAW MIŁOSZ	
Wiara	749
Piosenka o końcu świata	749
Który skrzywdziłeś	750
Walc	750
Campo di Fiori	751
Piosenka o porcelanie	753
Moja wierna mowa	754
Traktat moralny	754
JAN TWARDOWSKI	
Sprawiedliwość	764
Do moich uczniów	764
Mrówko ważko biedronko	765
Śpieszmy się	765
Oda do rozpacz	766
Pokora	766
Wigilia	766
KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI	
Elegia o... [chłopcu polskim]	768
Historia	768
Miłość	769
Miłość	769

***[Niebo złote ci otworzę]	770
Pokolenie	771
Ten czas	772
KAROL WOJTYŁA	
Myśląc Ojczyzna	773
TADEUSZ RÓŻEWICZ	
Ocalony	776
List do ludożerców	776
Zostawcie nas	777
Zadanie domowe	777
Chleb	778
MIRON BIAŁOSZEWSKI	
Namuzowywanie	779
Wywiad	779
Mironczarnia	780
Podłogo, błogosław!	780
WISŁAWA SZYMBORSKA	
Głos w sprawie pornografii	781
Niektórzy lubią poezję	781
Kot w pustym mieszkaniu	782
Dwie małpy Bruegla	783
Cebula	783
Nic darowane	784
ZBIGNIEW HERBERT	
Raport z oblężonego miasta	785
Przesłanie pana Cogito	786
Kamyk	787
Sprawozdanie z raju	787
Pan Cogito o cnocie	788
Pan Cogito o postawie wyprostowanej	789
Apollo i Marsjasz	790
Potęga smaku	792
STANISŁAW GROCHOWIAK	
Brueghel	793
Do pani	793
Święty Szymon Słupnik	794
EDWARD STACHURA	
Życie to nie teatr	795
Wędrowną życie jest człowieka	796
STANISŁAW BARAŃCZAK	
Garden party	797
NN próbuje przypomnieć sobie słowa modlitwy	797
Pan tu nie stał	798
Spójrzmy prawdzie w oczy	798
Widokówka z tego świata	799
INDEKS AUTORÓW	800